

การป้องกันกำจัดโรคใบไหม้และใบจุดของปทุมมาโดยวิธีผสมผสาน
ณิกานต์ นเรศวรกุล¹ สุธามาต ณ น่าน¹ ณัฏฐิมา โฆษิตเจริญกุล²
ทัศนพร ทศคร² วชิร วิทยวรรณกุล²

บทคัดย่อ

การจัดการโรคใบไหม้และโรคใบจุดของปทุมมาโดยวิธีผสมผสาน ดำเนินการทดสอบในแปลงปลูกปทุมมาในพื้นที่ อ.เมือง จ.เชียงราย ระหว่างปี 2562-2563 วางแผนการทดลองแบบ RCB จำนวน 4 ซ้ำ 11 กรรมวิธี ทำการพ่นสารจำนวน 4 ครั้ง ทุก 7 วัน ทั้งสองปีให้ผลการทดลองเป็นไปในทางเดียวกัน คือ กรรมวิธีที่ 7 แห้วพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชและพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช (แห้วพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช อะซอกซิสโตรบิน 20% + ไดฟิโนโคนาโซล 12.5% SC อัตรา 20 ซีซี/น้ำ 20 ลิตรก่อนปลูก และพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช อะซอกซิสโตรบิน 20% + ไดฟิโนโคนาโซล 12.5% SC อัตรา 20 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร สลับกับแมนโคเซป 80% WP อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร), กรรมวิธีที่ 3 แห้วพันธุ์ด้วยสารสกัดจากพืชและพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช (แห้วพันธุ์ด้วยสารสกัดจากพืช น้ำมันหอมระเหยตะไคร้หอม อัตรา 20 ซีซี/น้ำ 20 ลิตรก่อนปลูก และพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช อะซอกซิสโตรบิน 20% + ไดฟิโนโคนาโซล 12.5% SC อัตรา 20 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร สลับกับแมนโคเซป 80% WP อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร) และกรรมวิธีที่ 1 แห้วพันธุ์ด้วยเชื้อจุลินทรีย์ปฏิปักษ์และพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช (แห้วพันธุ์ด้วยเชื้อจุลินทรีย์ปฏิปักษ์ ไอโซเลท BC 59-67 อัตรา 50 กรัม/น้ำ 20 ลิตรก่อนปลูก และพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช อะซอกซิสโตรบิน 20% + ไดฟิโนโคนาโซล 12.5% SC อัตรา 20 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร สลับกับแมนโคเซป 80% WP อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร) เป็นกรรมวิธีที่มีประสิทธิภาพดีที่สุด

เปรียบเทียบข้อมูลทางด้านผลผลิตทั้งสองปี พบว่า กรรมวิธีที่ 1 แห้วพันธุ์ด้วยเชื้อจุลินทรีย์ปฏิปักษ์และพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช, กรรมวิธีที่ 3 แห้วพันธุ์ด้วยสารสกัดจากพืช และพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช และกรรมวิธีที่ 7 แห้วพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชและพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช สามารถเก็บเกี่ยวหัวพันธุ์และดอกปทุมมาได้มากที่สุด และคิดเป็นมูลค่าตอบแทนที่สูงที่สุด

เปรียบเทียบต้นทุนการผลิต รายได้ต่อไร่ และผลตอบแทนต่อการลงทุน พบว่ากรรมวิธีที่ 7 แห้วพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชและพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช ใช้ต้นทุนการผลิตที่น้อยที่สุด คือ 103,030 บาท/ปี/ไร่ และรายได้มูลค่าผลตอบแทน ปี 2562 มีมูลค่าผลตอบแทนสูงสุด คือ 260,370 บาท/ปี/ไร่ คิดเป็นสัดส่วนผลตอบแทน/การลงทุน เท่ากับ 2.53 และปี 2563 มีมูลค่าผลตอบแทนสูงสุด คือ 226,170 บาท/ปี/ไร่ คิดเป็นสัดส่วนผลตอบแทน/การลงทุน เท่ากับ 2.20

¹ ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย

² สำนักวิจัยและพัฒนาการอารักขาพืช